

DEMENS

PLAN

Lemvig Kommune

INDHOLD

FORORD	3
INDLEDNING	4
I LEMVIG KOMMUNE OPFATTES DEMENS SÅLEDES	5
VISION FOR DEMENSOMRÅDET	5
LEMVIG KOMMUNE FOKUSERER DERFOR PÅ	6
Demensplanens opbygning	7
1. Tidlig opsporing og kvalitet i udredning og behandling	8-10
2. Bedre kvalitet i pleje, omsorg og rehabilitering	11-12
3. Støtte og rådgivning til pårørende til mennesker med demens	13-15
4. Demensvenlige boliger og samfund	16-18
5. Øget videns- og kompetenceniveau:	19-20

FORORD

Stadig flere bliver ramt af demens, også i Lemvig Kommune. Demens er en frygtelig sygdom, som ikke kun rammer den enkelte, men som også på afgørende vis ændrer dagligdagen for de nærmeste. Men med de rette rammer, tilbud og hjælpemidler kan vi støtte borgere med demens og deres pårørende til at få et bedre og mere værdigt liv med demens.

Derfor er det vigtigt, at vi nu har en fælles plan for, hvordan vi i Lemvig skaber en demensvenlig kommune. En kommune hvor vi hele tiden stræber efter at sikre de bedst mulige rammer og tilbud for borgere med demens og deres pårørende med udgangspunkt i den nyeste viden og udvikling på området.

Med demensplanen har vi formuleret en fælles retning for udvikling af demensområdet, en plan som politikere og medarbejdere kan tage

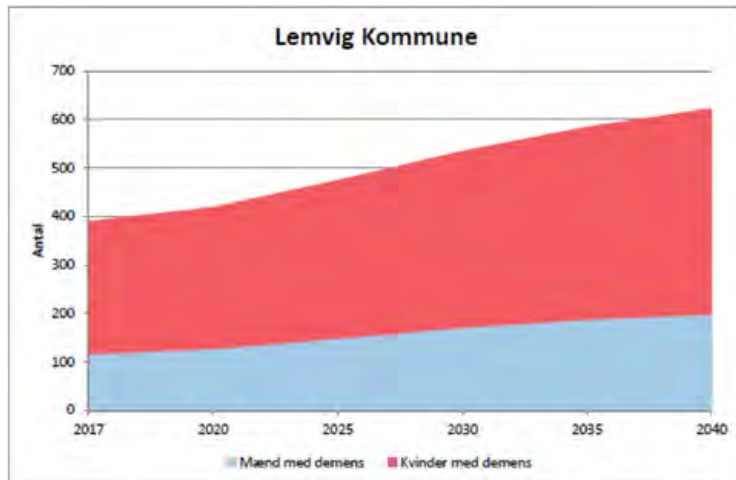
udgangspunkt i, når der udvikles nye tiltag med borgere og pårørende i centrum.

Men at skabe et demensvenligt samfund er ikke en opgave, vi som kommune kan løfte alene. Alle, der er interesseret i at bidrage med samarbejde, nye forslag, overvejelser eller direkte hjælp til gavn og glæde for borgere med demens og deres pårørende, er derfor meget velkomne til at henvende sig til Ældreafdelingen i kommunen. Herfra vil der blive skabt kontakt til relevante parter.

God læselyst!

Gunnar Lisby Kjær,

formand for Social- og Sundhedsudvalget

Kilde: Nationalt Videnscenter for Demens, Forekomst af demens hos ældre i Danmark, Region Midtjylland og 19 kommuner 2015-2040. <http://www.videnscenterfordemens.dk/media/1269234/region-midtjylland-og-kommuner-2017.pdf>

INDLEDNING

Nationalt Videnscenter for Demens laver en række fremskrivninger af udviklingen i antallet af borgere med demens. Herunder ses fremskrivningen for udviklingen i antallet af borgere med demens i Lemvig Kommune.

Det nøjagtige tal for, hvor mange borgere i Danmark eller Lemvig Kommune, der i dag lider af en demenssygdom kendes dog ikke. Ifølge statistikken vil andelen af mennesker med demens blive forøget i de kommende år i Lemvig Kommune. Efterspørgslen efter tilbud til mennesker med demens forventes ligeledes at blive øget.

I LEMVIG KOMMUNE OPFATTES DEMENS SÅLEDES

Demens er betegnelsen for en række symptomer på svigtende hjernefunktion. Det viser sig først og fremmest ved dårlig hukommelse og nedsat evne til at fungere i hverdagen. Sygdommen kommer ofte snigende. I begyndelsen kan det være svært at afgøre, om der er tale om en egentlig sygdomstilstand. Efterhånden bliver det klart, at sygdommen gør det nødvendigt at drage omsorg for mennesket, der bliver dement – og også for pårørende. Demens rammer fortrinsvis ældre, men yngre mennesker kan også få sygdommen.

VISION FOR DEMENSOMRÅDET

I Lemvig Kommune er visionen, at der gives bedst mulige støtte til borgere med demens og deres pårørende ud fra konkrete individuelle vurderinger.

VI FOKUSERER DERFOR PÅ

Politikerne i Lemvig Kommune ønsker at fokusere på veltilrettelagte tilbud til borgere, der rammes af demens og deres pårørende.

Derfor lægges der stor vægt på at støtte borgere med demens og deres pårørende, så der er de bedste muligheder for at leve et værdigt liv ud fra egne værdier og normer – og med den nødvendige støtte fra medarbejdere i kommunen, der har fokus på den rehabiliterende, fleksible og individuelle hjælp inden for de fastlagte rammer.

DEMENSPLANENS OPBYGNING

Indsatsområderne tager udgangspunkt i punkterne fra "National demenshandlingsplan 2025".

- Tidlig opsporing og kvalitet i udredning og behandling
- Bedre kvalitet i pleje, omsorg og rehabilitering
- Støtte og rådgivning til pårørende til mennesker med demens
- Demensvenlige boliger og samfund
- Øget videns- og kompetenceniveau

Der arbejdes løbende med at udvikle og kvalificere tilbud for borgere med demens og deres pårørende i Lemvig Kommune. Demensplanen behandles derfor fortløbende for at tilpasse tilbud til aktuelle behov.

Inden for hvert af indsatsområderne beskrives:

- **FAKTA**
- **NATIONALE ANBEFALINGER**
- **SIGTEPUNKTER I LEMVIG KOMMUNE**

1. Tidlig opsporing og kvalitet i udredning og behandling

FAKTA

I Lemvig Kommune er der i 2019 ca. 390 borgere med demenssygdom. Antallet ventes at stige til ca. 623 i 2040. Ældreplejen i Lemvig Kommune benytter et arbejdsredskab "Blomsten", som tager udgangspunkt i den personcentrerede omsorg, og er en hjælp til at se på hele personen med demens.

Kilde: "Velkommen til Tom Kitwoods verden".

1. Tidlig opsporing og kvalitet i udredning og behandling

Udredning: En demenssygdom skal opspores tidligt, og flere skal udredes for deres sygdom, så både den demensramte og de pårørende kan tilbydes relevant information, støtte og hjælp så tidligt i forløbet som muligt. Udredningen foregår hos egen læge og på demensklínik/hukommelsesklinik.

Behandling: Pleje og omsorg er den væsentligste del af den samlede behandling for mennesker med demens, den farmakologiske behandling kan ikke stå alene. Mennesker med demens skal som udgangspunkt ikke have antipsykotisk medicin. Behandlingsmuligheder bør altid vurderes ud fra den enkelte borgers situation, herunder behov for pleje og omsorg. Desuden bør også den demensramtes somatiske tilstand; tilstedeværelsen af andre sygdomme ud over demensen, ernæringstilstanden samt den samlede medicinering vurderes.

Kilde: Statusrapport på demensområdet i Danmark maj 2016, s. 37.

1. Tidlig opsporing og kvalitet i udredning og behandling

Derfor sætter Lemvig Kommune fokus på:

Udredning:

- At borgere med demens får en korrekt diagnose så tidligt som muligt, så tilgang, behandling, pleje og omsorg kan målrettes og andre sygdomme udelukkes.
- At der er en synlig og kendt arbejdsgang, når en borger udviser symptomer på demens.

Behandling:

- Et godt samarbejde med praktiserende læger omkring nedbringelse af forbruget af antipsykotisk medicin, hvor det er muligt samt fokus på interaktion mellem forskellig medicin.
- Synlige og relevante tilbud til borgere med demens og deres pårørende.
- Optimalt kendskab til og udnyttelse af velfærdsteknologi, reminiscens, musikstimulering og musikalske oplevelser, sanseintegrationshjælpemidler, snoezelen, Low Arousal pædagogik og andre tilgængelige muligheder.
- Sammenhængende forløb.

2. Bedre kvalitet i pleje, omsorg og rehabilitering

FAKTA

”Pleje og omsorg til mennesker med en demenssygdom udgør et stort og vidt forgrenet arbejdsområde, der spænder lige fra indsatsen tidligt i sygdomsforløbet, hvor demensdiagnosen er blevet stillet, og hvor borgeren som regel er hjemmeboende, til pleje og omsorg i livets sidste fase”.

”Mennesker med demens vil efterhånden som sygdommen udvikler sig blive mere og mere afhængige af den rette støtte, pleje og omsorg”.

Kilde: Statusrapport på demensområdet i Danmark maj 2016 - s. 47.

”En forbedring af funktionsevne hos en borger med en demensdiagnose kan fx. bestå i, at borgeren bliver bedre i stand til at håndtere sin hverdag med en demenssygdom, kan fastholde aktuelle funktionsniveau i længere tid og samlet set få en bedre livskvalitet som følge af bedre muligheder for at leve et selvstændigt liv så længe som muligt, trods demenssygdommen”.

Kilde: Statusrapport på demensområdet i Danmark maj 2016 - s. 48.

På alle plejecentre er der afsat et tidsrum pr. uge pr. beboer til nærvær og aktivitet med udgangspunkt i beboerens ønsker og behov. Aktiviteterne kan både være for enkelt personer og i grupper.

2. Bedre kvalitet i pleje, omsorg og rehabilitering

SIGTEPUNKTER

Derfor sætter Lemvig Kommune fokus på:

Pleje og omsorg

- At skabe gode rammer for gode forløb for mennesker med demens og deres pårørende.
- At plejen til mennesker med demens tilrettelægges ud fra viden om den pågældendes liv, færden, behov og livsværdier. Der tages udgangspunkt i analyse af Tom Kitwood – "Blomsten".
- Plejen tilbydes i sammenhængende forløb med fokus på forebyggelse, tidlig indsats og nyeste viden.
- Livskvalitet og selvbestemmelse for de svageste ældre.
- At forebygge indlæggelser hvor det ikke er nødvendigt – for at skåne mennesker med demens, for den store "forstyrrelse" en indlæggelse kan være.

Rehabilitering

- At borgerne støttes i at vedligeholde færdigheder.
- At aktivitetstilbud tager udgangspunkt i, hvad der er meningsfuldt for den enkelte.
- Borgeren inddrages i hverdagslivet, hvor det er muligt og relevant.

- Mulighed for intensiv fysisk træning. Træningsforløb der styrker både kroppen og hjernen og dermed er medvirkende til at lette dagligdagen for mennesker med demens.
- Tilbud om fysisk træning og aktivitet, baseret på den nyeste viden om, hvilke former for træningsindsatser, som har en positiv effekt på trivsel og livskvalitet for mennesker med demens.
- En god indflytning på plejehjem

Gode overgange mellem tilbuddene i Lemvig Kommune.

Viden og indsigt

- Mulighed for rådgivning og vejledning fra veletableret demens-team.
- At ressourcepersoner har opdateret viden om og indsigt i forhold, der kan fremme det gode liv for mennesker med demens.
- At der tilbydes teoretisk og praktisk læring i de afdelinger og områder i Lemvig Kommune, hvor frontmedarbejdere kan møde mennesker med demens.

3. Støtte og rådgivning til pårørende til mennesker med demens

FAKTA

Belastningen af pårørende med demens

- De nærmeste pårørende (ægtefælle og samlever) bruger i gennemsnit seks timer om dagen på at pleje og passe deres familiedemedlemmer med demens.
- Pårørende til mennesker med demens går oftere til læge og tager mere receptpligtig medicin end andre.
- Pårørende til mennesker med demens har øget risiko for at udvikle alvorlig somatiske sygdom.
- Pårørende til mennesker med demens har en højere dødelighed end andre.

Kilde: Statusrapport på demensområdet i Danmark, Sundheds- og Ældreministeriet 2016

Støtte og rådgivning

- Livet med demenssygdom leder ofte til ensomhed. Mange pårørende til et menneske med demens oplever at blive isoleret.
- Mange ægtefæller har svært ved at give slip – føler skyld. Har lovet hinanden troskab og oplever det som en skilsmisse, når de skal fra hinanden.

3. Støtte og rådgivning til pårørende til mennesker med demens

Aftaleparternes initiativ

- Flere og mere meningsfulde dag- og aflagstningstilbud samt støtte til yngre med demens.
- Styrkelse af kvaliteten og fleksibiliteten i dag- og aflagstningstilbuddene samt tilbuddene om afløsning i hjemmet.
- Øget fokus på de særlige problemstillinger, som pårørende til yngre med demens står med.
- Flexibilitet i dag- og aflagstningstilbuddene som også omfatter behovet for støtte og aflagstning i aftenimerne og i weekenden.

3. Støtte og rådgivning til pårørende til mennesker med demens

SIGTEPUNKTER

Støtte og rådgivning

- Gode og trygge rammer for mennesker med demens og deres pårørende.
- Mulighed for rådgivning og vejledning fra veletableret demens-team.
- Overblik over kommunens tilbud til mennesker med demens og deres pårørende.
- Pårørende inddrages aktivt og får samtidig mere støtte i livet som pårørende.
- Tilbud om støttende samtaler, rådgivning, sociale og fysiske aktiviteter samt mulighed for samvær medigestillede.
- Kurser for pårørende og mennesker med demens.

Aflastning

- Meningsfulde dag- og aflastningstilbud samt støtte til yngre med demens.
- Synlige og fleksible aflastningsmuligheder i kendte og trygge omgivelser – dag, aften, nat og døgn, som kan justeres efter behov.
- Et godt samarbejde med frivillige omkring konkrete aflastnings-tilbud.

Velfærdsteknologi og hjælpemidler

- Optimal anvendelse af velfærdsteknologi og hjælpemidler.
- Synlighed omkring velfærdsteknologi og hjælpemidler, der er tilgængelige for mennesker med demens i Lemvig Kommune.
- Opdatering af, hvad der sker på området inden for velfærdsteknologi, specielt for mennesker med kognitive udfordringer.

4. Demensvenlige boliger og samfund

Demensvenlig Danmark

- Et land hvor livet med demens er værd at leve, og ingen er alene om livet med demens.

Kilde: Alzheimerforeningen

Demensvenlige boliger

- Små overskuelige, genkendelige og skærmede miljøer, hvor den demensramte lettere kan orientere sig.
- Rige, men samtidig afpassede, sanseoplevelser ved hjælp af lys, lyd, farver, dufte og materialer.
- Gode muligheder for at komme udendørs og i kontakt med dags- og sollys, naturen, planter, vind og vejr.

Kilde: SBI-anvisning 259, Statens Byggeforskningsinstitut, Aalborg Universitet, Kbh.

Demensvenligt samfund

- Et samfund med viden om hvad det vil sige at have demens, så mennesker med demens og deres pårørende kan blive mødt med forståelse og åbenhed.
- Et samfund hvor mennesker med demens og deres pårørende skal kunne være trygge ved, at de fysiske rammer er indrettet, så de også rummer deres behov.

Kilde: "National Demenshandlingsplan 2025"

Demensvenner

- Koncept fra Alzheimerforeningen.
- "En Demensven er en person, der har sagt ja til mere viden om demens. En Demensven rækker hånden frem, hvis han eller hun møder et menneske med demens – for eksempel derhjemme, i opgangen, på villavejen, i butikken, på arbejdspladsen eller der, hvor personen med demens måske er kommet på afveje eller har brug for hjælp".

Kilde: <https://demensven.dk/jeg-vil-vide-mere/hvad-er-en-demensven/>

- Antal demensvenner i Lemvig Kommune pr. 17. jan. 2019 er 219.

Kilde: Alzheimerforeningen.

4. Demensvenlige boliger og samfund

Demensvenlig Kommune – seks ambitioner

1. Bedre sygdomsforløb for personer med demens
2. Bedre støtte til pårørende
3. Kompetenceløft til personalet
4. Tilgængeligt og inkluderende lokalsamfund
5. Flere demensindrettede boliger, dvs. velindrettede til mennesker med demens.
6. Understøt forskning og vidensdeling.

Kilde: "På vej mod demensvenlige Kommuner" – Demensalliancen s. 11

4. Demensvenlige boliger og samfund

SIGTEPUNKTER

Derfor sætter Lemvig Kommune fokus på:

Demensvenlige boliger

- At der udarbejdes en målsætning og plan for demensvenlige boliger i Lemvig Kommune.
- En systematisk gennemgang af de eksisterende plejeboliger for at afklare muligheder for alternativ indretning, udsmykning, lys, udemiljø m.v., som gør boligerne bedre egnede til mennesker med demens.
- Opsamling af erfaringer med brug af døgnrytmelys.

Demensvenligt samfund

- At Lemvig Kommune bliver en demensvenlig kommune, hvor mennesker med demens kan leve et værdigt og trygt liv.
- At de seks ældreboliger i Klinkby indrettes efter forskellige temaer, og tænkes ind i tilbuddene til mennesker med demens.

Inddragelse af civilsamfundet

- Samarbejde med frivillige organisationer omkring besøgstjeneste til aflastning i hjem med mennesker med demens.
- Udbredelse af viden om demens til en større del af civilsamfundet, så flere ved, hvad det vil sige at have demens, og så men-

nesker med demens og deres pårørende kan blive mødt med forståelse og åbenhed.

- Udbredelse af konceptet "Demensvenner" fra Alzheimerforeningen, med inddragelse af privatpersoner og virksomheder.
- At der afholdes foredrag for frivillige om, hvordan man møder og støtter et menneske med demens.
- At det frivillige arbejde i forhold til mennesker med demens prioriteres og anerkendes.

5. Øget videns- og kompetenceniveau

FAKTA

Baggrund

”Demens dækker over en række komplekse og fremadskridende sygdomsforløb, som fremtræder forskelligt alt afhængig af den konkrete demenssygdom, og hvor i sygdomsforløbet den enkelte befinder sig. Det stiller store krav til de fagprofessionelle i forhold til at imødekomme de tilsvarende meget forskellige behov for behandling, pleje og omsorg, som mennesker med demenssygdom har”

Kilde: National demenshandlingsplan 2025

5. Øget videns- og kompetenceniveau

Derfor sætter Lemvig Kommune fokus på:

Kompetenceudvikling

- En langsigtet strategi for kompetenceudvikling inden for demens.
- At de nødvendige kompetencer er til stede hos relevante medarbejdere og ledere, så der skabes de bedste vilkår og rammer for mennesker med demens og deres pårørende.
- At alle medarbejdere i Ældreplejen har en grundlæggende viden om demens.
- Kompetencegivende efter- og videreuddannelse til udvalgte medarbejdere f.eks. akademi- og diplomuddannelse samt AMU forløb.
- At omsætte og implementere viden om demens og kompetenceudvikling i praksis og i de daglige arbejdsgange.
- Inspirationsmøder og kurser for pårørende med formidling af konkret viden om demens og hvordan man kan give den rette støtte til mennesker med demens.
- Udbredelse af kendskab til apps, hjemmesider, Facebook grupper, litteratur mv. som har fokus på demensudvikling og vidensdeling omkring demens.

Ajourføring af nyeste viden

- At ajourføre og forholde sig til nyeste viden på demensområdet, og hvilke puljemidler der kan ansøges.
- Oprettelse af et fagligt netværk og samarbejde med omkringliggende kommuner omkring tilbud til mennesker med demens.